

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSP.WPL.140.113.2017.ML

Warszawa, 31 lipca 2017 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję przyjęte przez **Radę Ministrów** stanowisko wobec poselskiego projektu ustawy

**- o konkursowym powoływaniu
członków rad nadzorczych niektórych
podmiotów prawnych (druk nr 1168).**

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra – Członka Rady Ministrów Henryka Kowalczyka do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z wyrazami szacunku

(-) Beata Szydło

Stanowisko Rządu wobec poselskiego projektu ustawy o konkursowym powoływaniu rad nadzorczych niektórych podmiotów prawnych (druk nr 1168)

W opinii Rady Ministrów regulacje zawarte w poselskim projekcie ustawy o konkursowym powoływaniu rad nadzorczych niektórych podmiotów prawnych (druk nr 1168) nie spowodują jakiegokolwiek usprawnienia w zakresie procesu wyłaniania przedstawicieli Skarbu Państwa do rad nadzorczych podmiotów prawnych z udziałem Skarbu Państwa. Co więcej, mogą doprowadzić do obniżenia jakości pracy tych organów. Naruszają także przepisy Kodeksu spółek handlowych i zasady ładu korporacyjnego w spółkach prawa handlowego, bowiem całkowicie pomijają rolę organu sprawującego nadzór właścicielski w doborze składu organów nadzorczych spółek. Ponadto przewidziany w projekcie regulacji sposób wyłaniania rad nadzorczych przez losowo wybranych członków Komisji konkursowych spowoduje nieuzasadnione wydłużenie procesu decyzyjnego, a w konsekwencji, w wielu przypadkach, dezorganizację całej procedury powołania do rady nadzorczej. Skutkować to może czasową niemożnością funkcjonowania organów nadzorczych, a w skrajnych sytuacjach, paraliżem działalności poszczególnych spółek.

Proponowany sposób każdorazowego powołania członków Komisji konkursowych w drodze losowania spośród około 50-tysięcznej grupy osób znajdujących się w obecnej Bazie kandydatów zamieszkałych w różnych częściach kraju, z których istotną część tworzą przedstawiciele uprawnionych pracowników, rolników i rybaków, można określić jako kosztowny, nieuzasadniony, a wręcz kuriozalny.

Trudno jest bowiem inaczej ocenić sytuację, w której osoba wylosowana do Komisji konkursowej obciążona innymi obowiązkami zawodowymi i rodzinnymi, bez własnej zgody, zostanie ustawowo zobligowana do udziału w pracach Komisji wiążących się najczęściej z wyjazdem do miejsca prac Komisji, bowiem konsekwencją trzykrotnej nieusprawiedliwionej odmowy udziału w pracach Komisji będzie sankcja w postaci wykreślenia z Bazy kandydatów i tym samym pozbawienia możliwości kandydowania do organów nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa (art. 18 projektu). Podkreślenia wymaga, że nie taka była idea utworzenia Bazy kandydatów do rad nadzorczych i ubiegania się przez osoby znajdujące się w tej Bazie o uzyskanie stosownych uprawnień. W interesie Skarbu Państwa jest, aby w radach nadzorczych zasiadały osoby z najlepszymi kwalifikacjami. Tymczasem wprowadzenie projektowanych mechanizmów mogłoby

spowodować, że tacy kandydaci z powodu pełnienia innych obowiązków i nie stawienia się do prac w Komisji, w wyniku wykreślenia z Bazy, traciliby możliwość zasiadania w radach nadzorczych. Autorzy projektu nie pokusili się o sporządzenie analizy czasochłonności trwania procedur wyboru i pracy Komisji, a także potencjalnie wysokich kosztów funkcjonowania tych Komisji.

Niezależnie od powyższego, zaproponowany algorytm powołania Komisji, w przypadku niestawienia się kolejno wylosowanych członków, może doprowadzić do przewlekłości postępowania, a nawet paraliżu jej prac, powodując tym samym brak możliwości obsadzenia organów nadzorczych spółek.

Odnosząc się natomiast do projektowanej regulacji powołania przy Prezesie Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (obecnie Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej, dalej jako „PGRP”) trzyosobowej Rady ds. postępowań konkursowych (Rada), do której kompetencji należałoby m.in. powoływanie Komisji konkursowych oraz sprawowanie nadzoru nad ich działalnością, należy wskazać, iż zasadniczą rolą PGRP jako instytucjonalnego pełnomocnika Skarbu Państwa jest ochrona praw i interesów Skarbu Państwa poprzez wykonywanie zastępstwa procesowego, nie zaś wpływanie na skład i nadzorowanie organu, który nie mieści się w zakresie działania tej instytucji. PGRP nigdy dotychczas nie prowadziła działań w podobnym zakresie, co powoduje, że musiałaby rozbudować własne zasoby kadrowe.

Wątpliwe jest także przyjęte przez autorów projektu ustawy rozwiązanie, iż rozstrzygnięcia Komisji Konkursowych są ostateczne, co oznacza, że powołana przez Prezesa PGRP Rada nie ma żadnego wpływu na podejmowane decyzje. Zaproponowane rozwiązania wypaczają ideę kształtowania organów nadzorczych przez podmioty wykonujące prawa z akcji / udziałów w spółkach z udziałem Skarbu Państwa. Pozbawiają ich bowiem całkowicie możliwości kreowania polityki właścicielskiej, uniemożliwiając jakikolwiek wpływ na podejmowane decyzje personalne. Fakt zdania egzaminu uprawniającego do kandydowania na członka rad nadzorczych nie jest jednoznaczny z posiadaniem równych kwalifikacji (w szczególności wynikających ze specyfiki branż) do wykonywania tej funkcji w każdej spośród spółek z udziałem Skarbu Państwa. W konsekwencji mogłoby to prowadzić do powoływania na członków organów nadzorczych, osób nieposiadających odpowiedniej specjalistycznej wiedzy, umiejętności i doświadczenia w prowadzeniu spraw konkretnej spółki.

Zasadnicze wątpliwości budzi również brak odpowiedzialności, wybranych losowo, a więc przypadkowo, członków Komisji za ewentualne, błędne decyzje personalne, podczas gdy

odpowiedzialność taka spoczywać będzie na podmiocie lub organie wykonującym uprawnienia właścicielskie w imieniu Skarbu Państwa. Brak wpływu na obsadę tych organów może zakłócić realizację zadań publicznych wykonywanych przez spółki z udziałem Skarbu Państwa.

Niezrozumiałe jest dlaczego do zadań Rady należy m.in. zarządzanie nowoutworzoną Bazą kandydatów na członków rad nadzorczych, w tym dokonywanie zmian i jej uzupełnianie, skoro baza taka od kilkunastu lat prowadzona jest przez inny organ administracji publicznej (obecnie KPRM), tym bardziej, że kandydaci wpisani do dotychczasowej bazy, zgodnie z przedstawionym projektem, mieliby zostać przepisani do nowej Bazy z dniem wejścia w życie ustawy (art. 22 projektu).

Szczególne kontrowersje budzą potencjalne koszty wdrożenia określonych w projekcie ustawy regulacji, które mają być finansowane z budżetu PGRP. Zostały one całkowicie pominięte przez projektodawców. Tymczasem, w ocenie Rady Ministrów, koszty te mogą być znaczące. Wiążą się one bowiem z miesięcznym wynagrodzeniem dla 3-osobowej Rady (3-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia dla każdego członka), kosztami zaplecza administracyjnego oraz odpłatnością przysługującą członkom każdej z 5-osobowych Komisji konkursowych, a także zwrotem kosztów podróży pomiędzy miejscem zamieszkania a miejscem prowadzenia konkursów (projekt nie określa szczegółowej wysokości wynagrodzenia członków Komisji). Mając na uwadze mnogość prowadzonych postępowań, koszty te mogą zachwiać budżetem PGRP.

Ponadto należy odnieść się również do zakresu podmiotowego projektu. Podkreślenia wymaga, że projekt ustawy całkowicie pomija bardzo istotną grupę spółek z udziałem państwowych osób prawnych, na których działalność często decydujący wpływ mają organy administracji rządowej. W związku z powyższym ich nieuwzględnienie w projekcie wskazuje na jego wewnętrzną niespójność. Proponowany tryb wyboru członków rad nadzorczych obejmie jedynie część spółek, na których działalność wpływ posiadają organy administracji państwowej. Tym samym zakłada istnienie dwóch równoległych i odrębnych trybów wyboru członków rad nadzorczych w zależności od udziału Skarbu Państwa w poszczególnych spółkach. Należy podkreślić, iż niezrozumiałe jest ograniczenie zakresu podmiotowego projektu tylko do spółek z większościowym udziałem Skarbu Państwa, w sytuacji gdy znaczna liczba spółek o istotnym znaczeniu dla gospodarki państwa to spółki z udziałem mniejszościowym. Rozproszenie akcjonariatu i wprowadzone rozwiązania statutowe mogą pozwalać na wywieranie przez Skarb Państwa znacznego wpływu na takie spółki. Zjawisko to jest widoczne w szczególności wśród spółek publicznych z udziałem Skarbu Państwa.

W związku z powyższym, do spółek, do których projekt nie znajdzie zastosowania należą takie spółki jak: Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A., Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A., Tauron Polska Energia S.A., KGHM Polska Miedź S.A., Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. czy Grupa Azoty S.A., które należy zakwalifikować do spółek o strategicznym znaczeniu dla Skarbu Państwa, gdyż wszystkie zostały wymienione w art. 13 *ustawy z dnia 16 grudnia 2016r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym*, co oznacza, że akcje powyższych spółek nie mogą być zbyte. Dodatkowo ww. spółki zostały ujęte w wykazie spółek o istotnym znaczeniu dla gospodarki państwa, który stanowi załącznik do *rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2017r. w sprawie określenia wykazu spółek o istotnym znaczeniu dla gospodarki państwa*.

Z powyższego wynika, że przedstawiony projekt nie jest rozwiązaniem kompleksowym i nie obejmuje wszystkich spółek z grupy spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej, tak jak to czyni *ustawa z dnia 16 grudnia 2016r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym*.

Ponadto należy zauważyć, że proces powoływania członków rad nadzorczych obecnie jest określony ustawowo. Obowiązująca ustawa uregulowała i podniosła wymogi jakie powinny spełniać osoby wskazane na członka rady nadzorczej przez podmiot uprawniony do wykonywania praw z akcji lub udziałów należących do Skarbu Państwa lub państwową osobę prawną. Dodatkowo ustawa uregulowała i uporządkowała procedurę wyłaniania tych osób. W efekcie, w obecnym stanie prawnym, podmiot wykonujący prawa z akcji/udziałów zachowuje możliwość oddziaływania na kształt organów nadzorczych. Jednocześnie ustawa wprowadziła dodatkową weryfikację kandydatów przez ekspercki organ doradczy jakim jest Rada ds. Spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych.

Ponadto należy zaznaczyć, że poselski projekt ustawy o konkursowym powoływaniu rad nadzorczych niektórych podmiotów prawnych (druk nr 1168) odnosi się do nieaktualnego stanu prawnego, gdyż nie uwzględnia przepisów ustaw, które weszły w życie w dniu 1 stycznia 2017 r., czyli *ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym*, *ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym* oraz *ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej*. Powyższe ustawy wprowadziły zasadnicze zmiany w zakresie zarządzania mieniem państwowym, w szczególności usunięto dział administracji rządowej Skarb Państwa, w związku z czym zlikwidowano urząd ministra właściwego do

spraw Skarbu Państwa oraz Ministerstwo Skarbu Państwa, konsekwencją czego było dokonanie zmian w zakresie kompetencji wielu organów administracji państwowej, w tym Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Mając na względzie powyższe, Rada Ministrów zajmuje negatywne stanowisko wobec poselskiego projektu ustawy o konkursowym powoływaniu rad nadzorczych niektórych podmiotów prawnych (druk nr 1168) i wnosi o niekontynuowanie prac legislacyjnych nad przedmiotowym projektem ustawy.